

Startnotitie

Sportnota

Status: ter vaststelling door Raad
Portefeuillehouder: Ad Cardon
Ambtelijk opdrachtgever: Han de Krijger
Primaathouder: René Polderman
Datum: 27 augustus
Versie: 0.1

Inhoudsopgave Startnotitie

Samenvatting	blz. 3
Gevraagde beslissing	blz. 3
Inleiding	blz. 4
1. Probleemschets	blz. 5
2. Oplossingsrichting(en)	blz. 6
2.1. <i>Interactieve beleidsvorming</i>	
2.2. <i>Procesbegeleiding</i>	
2.3. <i>De pijlers in de sportnota</i>	
2.3.1. <i>Sportstimulering</i>	
2.3.2. <i>Verenigingsondersteuning</i>	
2.3.3. <i>Accommodaties</i>	
2.3.4. <i>Tarieven- en subsidiebeleid</i>	
3. Proces voor tot stand komen kaderstellend besluit	blz. 8
4. Overige informatie	blz. 9
4.1. <i>Financieel-juridische aspecten</i>	
4.2. <i>Risicoparagraaf</i>	
4.3. <i>Rol raad in de communicatie</i>	
5. Overzicht bijlagen	blz. 9

Samenvatting

(Beleids)probleem

Tot heden werd een ad hoc sportbeleid gevoerd. Het steeds groter wordende maatschappelijk belang van de sport maakt het noodzakelijk ook in Alblisserdam hierover thans beleidskaders vast te stellen in een sportnota.

Het sportbeleid is veel breder geworden en heeft hierdoor in de loop der tijd veel raakvlakken met andere beleidsterreinen gekregen zoals welzijnsbeleid, volksgezondheid, jeugdbeleid, vrijwilligersbeleid, ouderenbeleid, onderwijsbeleid, recreatiebeleid, subsidiebeleid, tarievenbeleid en accommodatiebeleid.

In dit kader dient een sportnota dan ook aan te sluiten bij de diverse beleidsnota's, die zijn vastgesteld of die nog moeten worden vastgesteld en waarmee de sport raakvlakken heeft, zoals het Wmo-beleidsplan, de nota Lokaal Volksgezondheidsbeleid, de jeugdnota en het subsidie- en tarievenbeleid.

Oplossingsmogelijkheden

Interactieve beleidsontwikkeling is een wijze van beleid voeren, waarbij in een zo vroeg mogelijk stadium burgers en de in deze notitie genoemde maatschappelijke organisaties bij het beleid worden betrokken om samen met hen tot de voorbereiding, bepaling, uitvoering en/of evaluatie van beleid te komen. Zie hiervoor de procesbeschrijving.

Het Wmo-beleidsplan is de kaderstellende "paraplu" waarin de uitgangspunten, kerndoelen en toetsingscriteria beschreven staan voor de diverse beleidsterreinen. Zo ook voor de op te stellen sportnota.

Gevraagde beslissingen

1. Instemming met start interactieve beleidsvorming tot Sportnota
2. Instemming met inhuur van externe procesbegeleider

Inleiding

Sport en bewegen bevordert maatschappelijke participatie en sociale cohesie, leert jonge mensen omgaan met normen en waarden, biedt sporters en vrijwilligers ontplooiingsmogelijkheden en kan negatieve effecten van de moderne samenleving op het gebied van gezondheid compenseren.

De gemeente Alblasterdam heeft de belangrijke waarde van sport altijd onderschreven en heeft onder meer met de Breedtesportimpuls 2004-2009 en de BOS-impuls (buurt, onderwijs en sport) 2007-2010 de maatschappelijke functie van sport extra benadrukt en onder de aandacht gebracht.

Met de voorbereiding van de Breedtesportimpuls in 2003 is de toenmalige sportklankgroep Alblasterdams Sportoverleg nieuw leven ingeblazen. De sportklankgroep gaat vanaf die tijd als Sport Belangen Alblasterdam (SBA) door het leven.

Omdat de Breedtesportimpuls is gericht op de gehele Alblasterdamse bevolking, hebben zich toen direct bij het SBA ook andere maatschappelijke organisaties aangesloten, zoals jongerenwerk, ouderenwerk, onderwijs, opbouwwerk en de gehandicaptenadviesraad. Hiermee werd het draagvlak voor het projectplan van de Breedtesportimpuls gecreëerd.

Inmiddels loopt het vijfde jaar van de Breedtesportimpuls. In de BIO van 5 september 2007 heeft SBA nogmaals het belang van de sport in Alblasterdam onderstreept, hoe de sport er in Alblasterdam voorstaat, zoals ledenaantallen bij de sportverenigingen, het verloop en succes van de breedtesportactiviteiten en van de BOS-activiteiten, de relatie tussen sport en de Wmo, de relatie tussen sport en de nota Lokaal Volksgezondheidsbeleid en 'last but not least' is de benodigde accommodatiecapaciteit aangegeven.

De Wmo-adviesraad heeft bij de vaststelling van het **Wmo-beleidsplan** geadviseerd niet enkel de nadruk op curatief beleid te leggen maar ook in preventieve zin beleid te maken. Hierbij werden expliciet onderdelen uit de Breedtesport en BOS-impuls genoemd. Met name *Prestatieveld 1: Sociale samenhang en leefbaarheid* wordt middels het op te stellen sportbeleid bediend. Sport kan een preventieve werking hebben op de gezondheid en het welzijn van de jeugd, het beleid houdt dan ook verband met *Prestatieveld 2: Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en ouders*. De verenigingsondersteuning en deskundigheidsbevordering van bestuurders en vrijwilligers binnen de sportverenigingen sluit aan bij *Prestatieveld 4: Ondersteuning van mantelzorgers en (sport) vrijwilligers*. Daarnaast zal het op te stellen sportbeleid ook *prestatieveld 5: Deelname aan de maatschappij van mensen met een beperking* bedienen.

Wmo-beleidsplan (pagina 2):

<i>Prestatieveld:</i>	
1	<i>Leefbaarheid en samenhang in buurt en wijk</i>
2	<i>Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en ouders</i>
3	<i>Informatie, advies en cliëntondersteuning (Wmo-loket)</i>
4	<i>Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers</i>
5	<i>Deelname van mensen met een beperking</i>
6	<i>Individuele voorzieningen voor mensen met een beperking</i>
7, 8 & 9	<i>Maatschappelijke Zorg (opvang, huiselijk geweld, daklozenopvang, verslavingszorg)</i>

In de **gezondheidsnota "Gezond, gewoon doen"** staan 3 gezondheidsthema's genoemd. Eén van deze thema's is: Het bestrijden van overgewicht. In de aanbevelingen van deze notitie wordt het inbedden van de Breedtesport- en BOS activiteiten geadviseerd.

Doelstellingen en opgaven ten aanzien van overgewicht:

Doelstelling	
1	In 2011 is overgewicht en obesitas bij volwassenen, gemeten naar de gezondheidsmonitor 2006, niet verder toegenomen
2	Overgewicht en obesitas bij jeugdigen in de leeftijd 0 – 19 jaar is in 2011 niet verder toegenomen t.o.v. de onderzoeksgegevens schooljaar 2005/2006
Opgaven	
1	Opzetten van deskundigheidsbevordering voor diverse intermediairs in Alblasterdam. Het gaat hierbij vooral om die intermediairs (o.a. (jeugd)opbouwwerkers, leraren, jeugddiaconieën, sportverenigingen) die directe toegang hebben tot de doelgroep.
2	Ondersteunen van o.a. het basisonderwijs, het sociaal-cultureel werk en kinderopvang bij het versterken of ontwikkelen van lesprogramma's/activiteiten over voeding en bewegen.
3	<i>Continueren van breedtesportimpuls en de BOS-projecten.</i>
4	Inzet en indien nodig aanpassen van praktische instrumenten voor het ondersteunen van ouders bij het stellen van grenzen.
5	In bestuurlijke beslissingen maakt gezondheid en vooral de effecten op overgewicht integraal deel uit van de besluitvorming (dit is een wettelijke verplichting).
6	Versterken van aandacht voor overgewicht en obesitas door de jeugdgezondheidszorg
7	In Alblasterdam wordt een verbeterde infrastructuur en een sluitende ketenaanpak overgewicht gerealiseerd tussen de sectoren preventie en curatie.
8	Inventariseren van de huidige wet -en regelgeving, de lokale praktijk en op basis daarvan een voorstel ontwikkelen voor lokaal vergunningbeleid met betrekking tot de vestiging van fastfoodondernemingen in de buurt van scholen, buurthuizen en sportvoorzieningen.

Alblasterdam kent thans, maar ook in de voorgaande jaren, geen sportnota. Tot heden werd een ad hoc sportbeleid gevoerd.

Het steeds groter wordende maatschappelijk belang van de sport maakt het noodzakelijk ook in Alblasterdam hierover thans beleidskaders vast te stellen in een sportnota. Het kaderstellende Wmo beleidsplan en de Breedtesport- en BOSimpuls bieden hierin een uitstekende uitgangspunt.

1. Probleemschets

Het sportbeleid is veel breder geworden en heeft hierdoor in de loop der tijd veel raakvlakken met andere beleidsterreinen gekregen zoals welzijnsbeleid, volksgezondheid, jeugdbeleid, vrijwilligersbeleid, ouderenbeleid, onderwijsbeleid, recreatiebeleid, subsidiebeleid, tarievenbeleid en accommodatiebeleid.

In dit kader dient een sportnota dan ook aan te sluiten bij de diverse beleidsnota's, die zijn vastgesteld of die nog moeten worden vastgesteld en waarmee de sport raakvlakken heeft, zoals het Wmo-beleidsplan, de nota Lokaal Volksgezondheidsbeleid, de jeugdnota en het subsidie- en tarievenbeleid. Ook landelijke ontwikkelingen, zoals reeds bovenomschreven de Breedtesportimpuls en de BOS-impuls, maar ook de kabinetsnota Tijd voor sport en het uitvoeringsprogramma Samen voor sport en de Impuls Brede school sport en cultuur, maken het wenselijk een sportnota op te stellen.

2. Oplossingsrichtingen

2.1. Interactieve beleidsvorming

Interactieve beleidsvorming is noodzakelijk voor de ontwikkeling van een integraal sportbeleid. Vooropgesteld kan worden dat de lokale sportsector, verenigd in de sportklankgroep Sport Belangen Alblasserdam, en sinds 2003 weer erg actief geworden, interactieve beleidsvorming niet vreemd is. Zowel bij de ontwikkeling van het Wmo-beleidsplan als de Nota Lokaal Volksgezondheid heeft de sportsector bijgedragen aan de totstandkoming hiervan. Ook met deze beleidsterreinen kan nu, bij de totstandkoming van de sportnota, een wisselwerking gaan plaatsvinden.

Het *Wmo-beleidsplan* is de kaderstellende "paraplu" waarin de uitgangspunten, kerndoelen en toetsingscriteria beschreven staan voor de diverse beleidsterreinen. Zo ook voor de op te stellen sportnota. Onderstaand de kerndoelen en toetsingscriteria van het Wmo-beleidsplan met *cursief* de onderwerpen die relatie hebben tot de op te stellen sportnota.

Kerndoelen Wmo-beleidsplan

1. *Het stimuleren van actief burgerschap*
2. *Kwetsbare jongeren en ouderen krijgen extra aandacht en ondersteuning*
3. Het organiseren van een brede informatie- en adviesfunctie
4. *Het extra ondersteunen van mantelzorgers (sportvrijwilligers)*
5. Het tegengaan van huiselijk geweld
6. *Het bestrijden van overgewicht, verminderen van psychosociale problematiek en het verbeteren van het binnenmilieu*

Toetsingscriteria Wmo-beleidsplan

1. *Is het beleid gericht op het vergroten van de maatschappelijke participatie (meedoen)?*
2. *Versterkt het beleid de maatschappelijke verbanden (Civil society)?*
3. *Is het beleid gericht op het streven om mensen met een beperking en/of kwetsbare mensen ondersteuning te bieden zodat zij de regie over hun leven kunnen behouden of terug krijgen?*
4. *Is het beleid samenhangend en effectief?*
5. *Zijn burgers en instellingen voldoende betrokken bij het tot stand komen van het betreffende beleidsterrein?*

2.2 Procesbegeleiding

Voor de procesbegeleiding is gemeente Alblasserdam, afdeling RMO (sport) op zoek gegaan naar een objectieve, vakbekwame, externe partij met ervaring in de procesbegeleiding van totstandkoming van sportbeleidsnotities bij verschillende gemeenten.

Sportservice Zuid-Holland heeft bij de breedtesportimpuls ondersteuning, bij de totstandkoming van het projectplan en de aanvraag bij het ministerie van VWS verricht. Onderdelen uit het projectplan "Alblasserdam al Bewegend" worden bij Sportservice Zuid-Holland afgenomen. Sportservice is dus goed op de hoogte van de Alblasserdamse sportsituatie. Daarnaast heeft Sportservice Zuid-Holland ervaring in de begeleiding van dergelijke trajecten. Ook is Sportservice Zuid-Holland op de hoogte van lokale, regionale, provinciale en landelijke ontwikkelingen in de sport.

De afdeling RMO en met name de beleidsambtenaar Sport en Welzijn alsmede de Sportconsulent zullen het proces begeleiden en coördineren vanuit de gemeente Alblasserdam. Door het inschakelen van een externe procesbegeleider hoeft deze extra tijdsinspanning geen belemmering te zijn voor het voortzetten van de reguliere werkzaamheden.

2.3 De pijlers in de sportnota

2.3.1 Sportstimulering

De gemeente heeft de belangrijke waarde van sport altijd onderschreven en extra benadrukt met de Breedtesportimpuls en de BOS-impuls en conformeert zich daarmee aan het rijksbeleid.

Sportstimulering is een belangrijke pijler en inbedding van activiteiten uit de Breedtesportimpuls en de BOS-impuls, als deze stimuleringsregelingen zijn afgelopen, is dan ook van essentieel belang.

2.3.2. Verenigingsondersteuning

De vele sportverenigingen draaien op vrijwilligers. Vrijwilligersbeleid, ondersteuning op maat, deskundigheidsbevordering e.a. zijn onontbeerlijk voor de kwaliteit van de sportvereniging alsmede voor andere maatschappelijke organisaties die sport en bewegen nastreven.

2.3.3 Accommodaties

Ad hoc beleid wil zeggen: beleid op onderdelen.

De Breedtesportimpuls en de BOS-impuls zijn ad hoc beleidsbeslissingen geweest en zijn succesvol, omdat er steeds meer Alblasserdammers zijn gaan sporten en bewegen en verenigingen steeds vaker een beroep doen op ondersteuning, zoals deskundigheidsbevordering, ondersteuning op maat e.a. Een al te krappe overdekte accommodatiecapaciteit wordt door de grotere sportdeelname steeds dreigender. Dreigt de sport slachtoffer te worden van het eigen succes?

Eenzijds het actieve burgerschap (lees: meer sportdeelname), het preventieve karakter daarvan in het kader van de volksgezondheid en de positieve sociale aspecten en anderzijds een meer terugtrekkende lokale overheid met name wat betreft de overdekte accommodatiecapaciteit.

Een algemeen gemeentelijk accommodatiebeleid is nog niet afgerond. Eerder heeft SBA in de BIO van september 2007 signalen afgegeven over een tekort aan overdekte accommodatiecapaciteit. In de sportnota dienen de accommodaties nader onder de loep te worden genomen, waarover dient te worden vermeld dat de gemeenschappelijke regeling sportpark Souburgh, wat betreft de onoverdekte accommodaties (m.u.v. Molenzicht), reeds een toekomstvisie voor het sportpark heeft ontwikkeld en aan de beide deelnemende gemeenten heeft voorgelegd.

2.3.4 Tarieven- en subsidiebeleid

In 80- en 90-jaren werden voor het gebruik van de sportaccommodaties bruto-huurtarieven in rekening gebracht, waarop direct een accommodatiesubsidie werd verstrekt. Ten tijde van de jaarlijkse bezuinigingen werd deze accommodatiesubsidie telkens verlaagd, waardoor de netto-huurtarieven werden verhoogd.

Tot begin 90-jaren ontvingen de sportverenigingen ook jaarlijks een exploitatiesubsidie. Toen deze subsidies niet meer aan de sportverenigingen werden verstrekt, werd dit gecompenseerd door de accommodatiesubsidie te verhogen, waardoor de netto-huurtarieven weer lager werden. Medio de negentiger jaren hebben de bruto-huurtarieven plaatsgemaakt voor toenmalige marktconforme netto-huren.

Sportverenigingen kunnen dus in het kader van de subsidieverdeelstaat geen aanspraak op jaarsubsidies maken. Wel kunnen sportverenigingen thans maximaal tweemaal per jaar een beroep doen op het Manifestatiefonds voor maatschappelijke activiteiten.

Met ingang van 2003 is de jeugdsubsidie in het leven geroepen. Alle verenigingen ontvangen voor elk jeugdlid tot en met 18 jaar met als peildatum 1 januari € 5,00. In het daarop volgend jaar eveneens weer € 5,00 per jeugdlid en voor elk jeugdlid meer ten opzichte van het jaar er voor € 50,00.

Eén van de voorgenomen algemene beleidsvoornemens is een kritische beschouwing van het algemeen subsidiebeleid, waarbij indirect ook het tarievenbeleid aan de orde zal komen.

3. Proces voor tot stand komen Sportnota

In onderstaand schema wordt het proces en het stappenplan weergegeven waarin de sportnota tot stand komt. Gemeente Alblasserdam (afdeling RMO) geeft hiervoor opdracht aan een externe procesbegeleider.

Stap	Activiteit	Resultaat	Tijdpad
1. Kennismaking en bespreking plan van aanpak	Bespreking september 2008	Afstemming van ondersteuning door Sportservice Zuid-Holland met wensen van de gemeente	September
2. Bepaling aanpak - intersectorale aanpak. - Het werken aan draagvlak (ambtelijk, politiek, accommodatiegebruikers) Het gaat hier om interactieve beleidsvorming.	Overleg met: - Gemeentelijke afdelingen - Sport Belangen Alblasserdam. - Sleutelfiguren Documentenanalyse	Vaststelling van plan van aanpak (proces)	Tweede helft september
3. Opstellen projectplan	- Opstellen projectplan	Oplevering projectplan	Eerste helft oktober
4. Uitvoering projectplan Elementen daarin zijn: - Analyse - Bepaling beleidsinstrumentarium, ondermeer ten aanzien van: - Sportstimulering - Verenigingsondersteuning - Tarieven en subsidies - Accommodaties - Consequenties van sportbeleid o.a. ten aanzien van: - Organisatiestructuur - Organisatorische en financiële consequenties - Financiering - Actie- en uitvoeringsplan	Overleg met: - Gemeentelijke afdelingen - SBA Instellen werk/projectgroep Opstellen communicatieplan 'Achterban'-raadplegingen (SBA, verenigingen, buurt, onderwijs) met behulp van een mini-conferentie Opstellen en bespreken 1 ^e concept sportbeleidsnota Eventuele aanpassing concept kadernota	Inzicht in huidige situatie Voorbereiden en leiden mini-conferentie. Oplevering eerste concept kadernota	Tweede helft oktober Eind oktober Januari 2009 Februari
5. Besluitvormingsfase	- Behandeling in College - Bespreking in Commissie - Behandeling in Raad	Vaststelling sportbeleidsnota	
6. Oplevering sportbeleidsnota			Maart 2009

4. Overige informatie

4.1 Financieel-juridische aspecten

Dekking kosten procesbegeleiding

Als voor de procesbegeleiding wordt gekozen voor ondersteuning door Sportservice Zuid-Holland, is daarvoor € 7.800,00 exclusief btw nodig. Dekking uit het budget breedtesport is geen optie, omdat het ministerie hieraan geen goedkeuring geeft.

De relatie van de sport met de prestatievelden uit de Wet maatschappelijke ondersteuning billijkt het om deze kosten ten laste te brengen van het Wmo-budget, dat hiervoor ruimte biedt (beheersproduct 662200, catnr.46420).

4.2 Risicoparaagraaf

nvt

4.3 Rol raad in de communicatie

nvt

5. Overzicht bijlagen

5.1 Projectplan Breedtesportimpuls;

5.2 Projectplan BOS-impuls;

5.3 Presentatie BIO 5 september 2007

5.4 Accommodatienotitie Sport Belangen Alblasserdam d.d.